

De controleverklaring is de huidige term voor de verklaring van een accountant, gegeven in het kader van een controleopdracht. Deze verklaring wordt gegeven bij circa 20.000 wettelijke controleopdrachten (Burgerlijk Wetboek Boek 2, titel 9). Daarnaast worden nog eens enkele duizenden jaarrekeningen 'op vrijwillige basis' gecontroleerd. Ter vergelijking: voor enige honderdduizenden jaarrekeningen wordt een samenstellingsverklaring afgegeven.

De controleverklaring

Werkzaamheden

De accountantscontrole bij een jaarrekening bevat (naast de werkzaamheden voor een beoordelingsopdracht) de volgende werkzaamheden:

- een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening;
- een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de onderneming daarbij heeft gemaakt;
- een evaluatie van het algemene beeld van de jaarrekening.

Zekerheid

Het begrip controleverklaring is gereserveerd voor de uitkomst (het oordeel) van een accountant wanneer hij een controle van een financiële verantwoording heeft uitgevoerd. Met de controleverklaring wordt een redelijke mate van zekerheid verschaft over de verantwoording. Omdat het oordeel van de accountant niet uitgedrukt wordt in goed of fout, maar ook genuanceerd moet kunnen worden weergegeven, bestaan er achttien varianten van de controleverklaring bij een jaarrekening. In hoofdgroepen en naar strekking ingedeeld zijn dat:

- de goedkeurende verklaring;
- de verklaring met een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden;
- de verklaring met beperking;
- de oordeelonthouding;
- de afkeurende verklaring.

Keuze soort controleverklaring

De accountant kiest welke soort verklaring in een situatie van toepassing is. Hierbij speelt de kwaliteit van de verantwoording een rol. Het mag nooit een onderhandeling zijn met de verantwoordingsplichtige. Natuurlijk kan een geconstateerde fout in een jaarrekening, die zou leiden tot een niet goedkeurende verklaring, wel aanleiding zijn voor de bedrijfsleiding om de verantwoording aan te passen.

Goedkeurende verklaring

Indien de kwaliteit op de meeste wezenlijke onderdelen goed is, wordt een goedkeurende verklaring gegeven.

De soorten verklaringen met een paragraaf ter benadrukking van aangelegenheden en beperking, bevestigen ook dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft. Zijn er één of meer kanttekeningen te maken, dan worden die in de verklaring zelf genoemd.

Afkeurende verklaring

De afkeurende verklaring is een praktisch weinig voorkomend verschijnsel, aangezien het vrijwel nutteloos is om aan iemand een verantwoording voor te leggen die niet goed is bevonden door een accountant. Het is voor de accountant slechts een middel dat wordt toegepast wanneer de cliënt afwijkingen van materieel belang in en van diepgaande invloed op de jaarrekening niet wil corrigeren.

Oordeelonthouding

De oordeelonthouding wordt toegepast als de onderneming niet voldoet aan de minimale eisen van interne controle, die voor de accountant bij zijn externe controle nodig zijn om op te steunen.

Tot slot

Het kwaliteitskeurmerk van de SRA-kantoren biedt u een waarborg voor een goede dienstverlening en een passende verklaring. Met deze uitgave heeft u enig inzicht verkregen in de overwegingen die uw accountant maakt en de werkzaamheden die hij verricht. Mocht u naar aanleiding van de informatie nog vragen hebben, dan kunt u zich hiervoor wenden tot uw SRA-accountant.